

Algunes dades documentals sobre Conesa (1425-1645)

Josep M. Llobet i Portella

La proximitat geogràfica entre Cervera i Conesa fou, segurament, un element que afavorí les continuades relacions que hi hagué, al llarg del temps, entre les dues poblacions, relacions que es feren especialment intenses durant el període en què Conesa establí un pacte de veïnatge amb Cervera. No ens ha d'estranyar, doncs, que dintre la documentació municipal i notarial cerverina s'hi trobin documents que facin referència a Conesa.

Alguns d'aquests textos documentals són els que oferim, transcrits i prèviament comentats –encara que breument–, en aquest treball. La seva temàtica és diversa, així contenen dades sobre les relacions de veïnatge amb Cervera, el problema dels forns de coure pa particulars, el pagament del delme, la liquidació d'una part d'una herència, un endeutament comunitari i el reconeixement d'un deute.

1. Les relacions de veïnatge amb Cervera

Ja tenim dit i repetit que durant els segles XIV i XV van ser moltes les persones que es feren veïnes de Cervera, ja de forma individual, la qual cosa comportava venir a viure a la vila, ja de forma col·lectiva, situació que permetia que, en ser considerada tota una població carrer de Cervera, tots els seus habitants no necessitessin canviar de residència i poguessin romandre en els seus domicilis.¹

Els habitants de Conesa, l'any 1425, decidiren fer-se veïns de Cervera de forma col·lectiva, per la qual cosa sol·licitaren a les autoritats cerverines que acceptessin la seva petició de veïnatge. El consell municipal de Cervera, reunit el dia 25 de juliol d'aquell any, acordà que els paers i alguns prohoms de la vila s'informessin de les condicions que demanaven aquests habitants de Conesa per fer-se veïns (*Document número 1*). La informació requerida degué ser facilitada, ja que poques setmanes després el consell municipal cerverí facultà els paers i quatre prohoms per poder prendre una decisió sobre l'esmentat veïnatge, el

1. Una explicació més extensa sobre els procediments de veïnatge amb Cervera i diversa bibliografia sobre el tema a: Josep M. LLOBET I PORTELLA, «Correspondència oficial entre Cervera i Montblanc durant el segle XV», *Aplec de Treballs*, 23 (2005), p. 33.

qual, si finalment es concedia, comportaria l'obligació de posar a cada portal dels murs de Conesa el senyal de la vila de Cervera (*Document número 2*).

La decisió fou, sens dubte, favorable al veïnatge, com ho demostra un conflicte que hi hagué, un any després, entre les autoritats de Cervera i les de Montblanc. En efecte, l'any 1426, els paers de Cervera es veièren obligats, d'acord amb els pactes de veïnatge subscrits, a defensar dos homes de Conesa que havien anat a Montblanc per raó de la verema, als quals, a petició d'un tal Genovès, que era procurador del rector eclesiàstic de Querol, els havien retingut les bèsties que portaven. Aquesta actuació provocà que els paers cerverins escrivissin a les autoritats de Montblanc i els demanessin que fessin restituir les bèsties esmentades, ja que era de creure que durant la verema els forasters que acudien a Montblanc gaudien de guiatge, o sigui, de la garantia que no serien detinguts ni se'ls embargaria els seus béns per raó de deutes (*Document número 3*).

Els cònsols de Montblanc respongueren als paers de Cervera tot dient-los que els dos homes als quals els havien retingut les bèsties eren de Conesa i, a més, que no sabien que s'hagués fet cap crida concedint guiatge a causa de la verema.

Els paers cerverins no es donaren per satisfets i tornaren a escriure als cònsols de Montblanc reiterant la seva petició, la qual creien que era raonable, atès que Conesa era considerada pels cerverins un carrer de la seva vila i, en conseqüència, els habitants d'aquest lloc eren veïns de Cervera (*Document número 4*).

Dos documents posteriors ens permeten saber que l'import anual que pagaven els habitants de Conesa a les autoritats cerverines per poder ser veïns de Cervera era de 5 lliures. Segons l'últim d'aquests dos textos, l'any 1457 aquest veïnatge encara es mantenia en vigor (*Documents números 5 i 6*).

2. El problema dels forns de coure pa particulars

A les acaballes del segle XVI, alguns habitants de Conesa construïren forns de coure pa per al seu propi ús, cosa que provocà la protesta de Jaume Noet, un veí de la població que es degué considerar perjudicat. Decidit a impedir aquest tipus de construccions, presentà, el dia 10 de febrer de 1594, dos requeriments notariais als propietaris dels nous forns, mitjançant els quals demanava que fossin enderrocats, però la resposta que rebé fou que els forns eren per a ús propi i, en conseqüència, era lícit construir-los. Un dels forns pertanyia a Gaspar Florensa i un altre a Antoni Fuster i Pere Vidal, tots de Conesa (*Document número 7*).²

2. Només hem transcrit un dels documents, ja que l'altre, llevat del nom de la persona requerida, es troba redactat gairebé de forma idèntica.

Plaça Major de Conesa l'any 1923.

Foto: Josep Salvany (Arxiu ACBS, 110)

3. El pagament del delme

Dos documents del mateix any 1594 ens permeten conèixer que, en aquell temps, l'arquebisbe de Tarragona i les monges de Vallbona rebien delme de determinats productes que es collien al terme de Conesa. Aquests productes eren el forment, el mestall espeltós, l'ordi, la civada i el safrà. L'any 1593 la recollida del delme corresponent a l'arquebisbe de Tarragona va ser arrendat al mercader Gaspar Ferrer, de Montblanc, i a altres persones (*Documents números 8 i 9*).

4. La liquidació d'una part d'una herència

De l'any 1594, encara coneixem un altre document relacionat amb els habitants de Conesa. És una època datada el dia 12 de febrer mitjançant la qual Miquel Segarra, pagès d'aquest lloc, reconeixia haver rebut del seu germà Jaume Segarra –aquest últim era hereu universal de llur pare Joan Segarra– 120 lliures i dos trossos de terra situats a la partida de les Bardines del terme de Conesa, el primer dels quals tenia una extensió de dos jornals i el segon de sis. Aquests diners i la terra eren la part dels béns paterns i materns que pertocaven a l'esmentat Miquel Segarra (*Document número 10*).

5. Un endeutament comunitari

La guerra dels Segadors ocasionà una situació de penúria econòmica a la major part de poblacions catalanes i Conesa fou una d'elles. Almenys, així ho indica un document notarial de l'any 1645 segons el qual, el conjunt d'habitants d'aquesta població, una vegada obtinguda l'autorització del senyor, que era l'abat del monestir de Santes Creus, vengueren a carta de gràcia a Andreu Torres, botiguer de roba, de Cervera, una renda anual –anomenada censal– de 300 sous –equivalents a 15 lliures– pel preu de 300 lliures. O sigui que, a canvi de rebre d'Andreu Torres 300 lliures que necessitaven per atendre pagaments urgents, es comprometien a donar-li 15 lliures cada any, quantitat que representava un interès anual del 5 %. La carta de gràcia els permetia, però, cancel·lar aquesta obligació amb la devolució de la quantitat rebuda (*Document número 11*).

Un altre aspecte interessant d'aquest document és que conté el que suposem que era gairebé la totalitat dels caps de casa que hi havia a Conesa aquell any 1645. Eren els cinquanta-vuit següents:³

Almenara, Antoni.	Esbert, Francesc.	Joan, Andreu.
Almenara, Miquel.	Fabregat, Joan.	Joan, Francesc, batlle.
Barnich, Miquel.	Fabregat, Pere, jurat.	Joan, Joan de.
Batlle, Pere.	Ferrer, Pere Joan.	Martí, Eloi.
Bonet, Gaspar, jurat.	Florensa, Francesc.	Martí, Jaume.
Bonet, Pascasi.	Florensa, Gaspar.	Martí, Jeroni.
Cases, Jaume.	Florensa, Josep.	Martí, Joan.
Cases, Jaume Joan.	Florensa, Josep, jurat.	Martí, Josep, de la plaça.
Cases, Joan.	Florensa, Pere.	Martí, Josep, de mig carrer.
Cases, Salvador.	Folch.	Martí, Pere Joan.

3. Els noms de les persones que prestaren la ferma no són exactament els mateixos que els que es troben a l'inici del document. Aquests de l'inici són els que indiquem a la relació.

Mas, Antoni.
Messeguer, Damià.
Montserrat, Jaume.
Noet, Jaume.
Oluja, Jaume.
Papiol, Onofre.
Pejoan, Jaume.
Pejoan, Pascasi.
Perelada, Isidre.
Ramon, Josep.

Roca, Jeroni, lloctinent de batlle.
Roet, Jaume.
Rosich, Jaume.
Rossell, Marc.
Savit, Jaume.
Savit, Josep.
Savit, Miquel.
Segarra, Maties.
Soler, Bernat.
Soler, Jaume.

Soler, Miquel.
Soler, Ramon.
Verdeguer, Felip.
Vidal, Francesc.
Vidal, Joan.
Vilar, Antoni.
Vilar, Jaume.
Vilar, Maties.

6. El reconeixement d'un deute

Andreu Torres, el botiguer de roba cerverí que havia facilitat les 300 lliures als habitants de Conesa, el trobem, aquell mateix any 1645, com a creditor d'un particular de Conesa: el pagès Pasqual Pejoan. Així ho indica un document del dia 9 de novembre d'aquell any, segons el qual el deute reconegut per Pasqual Pejoan era de 7 lliures (*Document número 12*).

Entrada a Conesa per la carretera de Rocafort (1923).

Foto: Josep Salvany (Arxiu ACBS, 108)

APÈNDIX DOCUMENTAL

Document 1

1425, juliol, 25. Cervera

El consell municipal de Cervera, atès que els habitants de Conesa es volen fer veïns de Cervera, acorda que els paers i alguns prohoms s'informin de les condicions que demanen els susdits habitants per acceptar aquest veïnatge.

Ítem fon proposat per ells matexs honorables pahers que a ells és stat mogut que los hòmens e loch de Conesa se volen fer vehins d'aquesta vila. Per què pregaren lo present consell que li plàcia acordar si seran presos en vehins o no.

E lo dit consell acordà que lo dit fet sie comanat als honorables pahers e als pròmens següens per ells alegadés, los quals vegen e regonexen ab quins pactes ni condicions volen ésser vehins, e, sabuts los dits pactes, que, ans que finem ab ells, o retornen en consell.

Font:

Arxiu Històric Comarcal de Cervera (= AHCC), Fons Municipal, Consells, 1425, f. 98.

Document 2

1425, setembre, 2. Cervera

El consell municipal de Cervera acorda que la decisió sobre el veïnatge dels habitants de Conesa sigui presa pels paers i quatre prohoms.

E fon proposat en lo dit conseyll per los honorables pahers que per virtut d'un conseyll demunt celebrat sobre lo veynatge que los hòmens de Conesa que volen ésser vehins de questa vila e ells proposants an pretichat e concordat si al present conseyll serà placent en la forma e manera en los capítolls entre aquesta universitat, d'una part, e los pròmens del dit loch de Conesa, de la part altra, los quals capítolls foren lets en lo present conseyll.

Sobre açò lo conseyll acordà que lo dit fet dels dits vehins sie remès als honorables pahers e als pròmens deiús scrits ho ha la major partida, que finen lo dit fet segons que a ells serà ben vist fehador, prometent que tot ço e quant que per ells ho per

la major part ne serà fet, concordat e fermat lo present conseyll ho aurà per ferm e per agredable, e són los pròmens assignats los honrats en Bernat de Vilagrassa e en Guillem Asbert, Bernat dez Canós e Ffrancesch Ortigues, però que en tot cas los dits hòmens de Conesa hajen a ffer en quada portall del dit loch de Conesa lo senyall de Cervera.

Font:

AHCC, Fons Municipal, Consells, 1425, f. 109.

Document 3

1426, octubre, 26. Cervera

Els paers de Cervera demanen al batlle i als cònsols de Montblanc que facin restituir a dos homes veïns de Cervera que van anar a Montblanc per raó de la verema, les bèsties que els hi són retingudes.

Molt honorables e molt savis senyors. Certificam vostres honorables savieses com a hoïda de nosaltres és pervengut que dos hòmens vehins d'aquesta vila són anat en aquexa vostra vila per rahó de les venemes e diries que los haurien arrestades lurs bísties a instància d'en Jenovès d'aquexa vila, procurador del rector de Querol, de què som molt meravellats de vostres savieses que vostres vehins matex, que deuen mantenir vostres libertats, comencen de contrafer aquelles com sobre guiatge sien stats arrestats, com les venemes d'aquexa vila, crehem, axí com les nostres, sien e deguen ésser guiades ab veu de crida e tot hom qui vaye per rahó de les dites venemes deguen ésser guiats. E ara vosaltres, honorables senyors, apar que no voleu tenir ni servir o fer servir als oficials vostres guiatges, ordinacions ni privilègiis dels vinents. E, com sie de dret que sobre guiatge no-s pot fer arrestament de negun deute ne per altres coses, per ço pregam-vos affectuosament que als dits nostres vehins vos plàcie tornar lurs bísties salvament e quieta e no-ls vullats enquietar ni en deguna manera molestar ni en res ennovar, ans vullats servir envers ells vostres ordinacions, privilegis e guiatges e libertats, segons bé havets acostumat e fer sots tenguts, no contrastant que per la part del dit en Jenovès, en lo nom que dessús se allech, que en lo contracte en lo qual los dits hòmens són obligats haie renunciació de constitucions e de tot dret que valer los puxe, com la dita renunciació no perjudich a vostra vila com no haie fermat en lo dit contracte e lo dit guiat[ge] se face més per profit de la cosa públichia que no dels vinens a les dites venemes. E axí ho praticham nosaltres en semblants cassos com ací se sdevenen, com n'ich haie tot dia assats prou. Offerint-nos prests de fer star a tot dret e justícia los dits nostres vehins a qui tenguts sien. E d'açò nos fareu singular plaer

a nosaltres hi aquesta universitat e som pre[sts] de fer semblants en son cars e loch. E, si en lo mig, honorables senyors, podem en alcuna cosa per vosal[tre]s ni per aqueixa universitat, scrits-no[s] ab fiança. Scrita en Cervera a XXVI d'octubre del any mil CCCC XXVI.

Los pahers de la vila de Cervera a vostres honors e servís prests.

Als molt honorables e molt savis senyors lo batlle e cònsols de la vila de Muntblanch.

Font:

AHCC, Fons Municipal, *Registre de lletres*, 1426, f. 78 v.

Document 4

1426, novembre, 10. Cervera

Els paers de Cervera contesten una carta dels cònsols de Montblanc i els demanen, novament, que facin restituir a dos homes de Conesa que són veïns de Cervera les bèsties que els hi són retingudes.

Molt honorables e molt savis [senyors]. Una letra vostra etspositiva havem rehebuda, de la qual som molt meravellats. E, primerament, del primer cap com diets que no sabets que bèsties de vehins nostres sien aquí per algú arrestades sinó de dos hòmens de Conesa, com sapiats que nosaltres, si axí no ere, no u scriuriem, e és cert, honorables senyors, que lo dit loch de Conesa e de Saladern són en veynatge ab aquesta vila e carrer d'aquella. Al segon cap com diets que no sabets que aquí-s haie feta crida per rahó de les venemes, diem-vos, senyors, que quostum és de quascuna universitat semblant de la vostra fer, en lo temps de les venemes, crida, per tant que mils la gent attene a aquelles, com sie en favor e augmentació de les universitats. E sabets, axí matex, honorables senyors, que los habitants dels dits lochs de Conesa e de Saladern han feta cessió de béns e, pendent la dita cessió, no-ls pot ésser res innovat, jatsie, honorables senyors, a present nosaltres no curem de lur cessió. Emperò, honorables senyors, que-s vulle sie e posat que axí fos com vosaltres, senyors, diets, devets attendre a la bona amitícia e voler que aquesta universitat ha e haüt tostemps ab aqueixa vila. Per què us pregam afectuosament que als dits hòmens fagats desarrestar lurs bèsties e mules e en alguna manera no-ls sie fet enpaig per algú d'aquexa vila, com nosaltres siam prests e aparellats, en son cas, fer per aqueixa universitat semblants coses e majors. E sie, entretant, lo sant

sperit guarda vostra. Scrit en Cervera a X de nohembre del any M CCCC XXV.

Los pahers de la vila de Cervera a vostres honors e servís prests.

Als molt honorables e molt savis senyors los cònsols de la vila de Muntblanch.

Font:

AHCC, Fons Municipal, *Registre de lletres*, 1426, f. 81 v.

Document 5

1433, març, 31. Cervera

Els paers de Cervera deixen constància del cobrament de 5 lliures pel veïnatge de Conesa.

Ítem fem rehebre al dit nostre clavari dimarts, a XXXI de març, del vehinatge de Conesa, los quals rehebé per mans d'en Anthoni Nuet, cinch lliures. [*Al marge dret:*] V lliures.

Font:

AHCC, Fons Municipal, *Clavaria*, 1433, f. 3.

Document 6

1457, novembre, 11. Cervera

Els paers de Cervera deixen constància del cobrament de 5 lliures pel veïnatge de Conesa.

Ítem més a rebut d'en Anthoni Ffuster, de Conesa, per lo vehinatge que ffan a la vil·la, ço és, per lo present any, a XI de noembre. [*Al marge dret:*] V lliures.

Font:

AHCC, Fons Municipal, *Dades i rebudes*, 1457, f. 59 v.

Document 7

1594, febrer, 10. Conesa

Jaume Noet, de Conesa, fa lliurar un requeriment a Gaspar Florensa, també de Conesa, mitjançant el qual li demana que enderroqui el forn de coure pa que ha construït a casa seva. Gaspar Florensa al·lega que el forn que ha construït és per a ús propi i, en conseqüència, es nega a enderrocar-lo.

En la vila de Conesa de des que és memòria de hòmens en contrari may i a-gut forn de puga ni en pòpblich ni comú sinó lo que tenie mosèn Conesa, quarlà de la carlenia megor, la qual fonch aprés y pervingé al monestir de Santes Creus, senyor que ere de dita vila, y per estebbliment al sènher en Jaume Noet ab delita provisió de no poder ni aver altre, ayxí bé per privilegi particular, y com sie y com encara per lo dret de tant de tems poseint y sempre observant y per sentència declarat, com ab aquest acte conste, per quant com vós en Gaspar Florensa fasau forn en dita vila, no podent-ho fer per lo predit ni enquera sens lisència, en cas que fer se pogés, del balle general de Catelunya ho ab altre poder predit tenint, com altrament fer no-s pogés, vós en Gaspar Florensa entengau fer forn en dita vila, no podent-ho fer, com dit és, en notable dany y perjudisi de dit Noet y lo que son forn veldrie molt manco per la puga y altres drests, per lo y altrament dit Noet requerex a vós en Gaspar Florensa que lo dit forn per vós fet enderoqueu y altrament y en tot quas proteste contra vós y béns vostres, ayxí sivil com criminalment, de dita puga de son forn, de les puges y altres emoluments, dels danys, damages, misions, despeses y per tot lo lísit y permès de protestar contra de vós en Gaspar Florensa que no anenteu ni atreviau de fabriquer ninguns forns, altrament dit Noet proteste a tot lo predit, denunsiant-ho ab magor quautela la hobra nova per tàsit lapilli perquè no atenteu ni més atemtant en la hobra perseverant, altrament protestant de revoquesió de tosts los atentats y de danys y despeses y de tot lísit, entenent convenir-vos-ne tant joridicament com y visa devant juge competent, requerint a vós nostre.

Faran testimoni en Jaum Pejoan y en Jaum Holuga.

Com uy que comtam a X de febrer, 1594, se a donada huna requesta a-n Gaspar Florensa a instància y requesta d'en Jaume Noet, de Conesa.

Y s'és denonsiada la hobra nova, dia y any demunt dit

[Al dors:]

Satisfent Gaspar Florensa, de la vila de Conesa, a la requesta al dit presentada, instant Jaume Nuet, de dita vila, comensant «En la vila», finint y acabant «requerint a vós notari», diu que per aver fabricat un forn en sa pròpia casa no entén aver ni fer agravi ni perjudici al dit Nuet, com aquell vulle tant solament per son propi ús y servey y per lo pa se courà per sa casa y família y, essent axí com és, entén aver pogut ben fer lo

dit forn per llevar-se de treball de anar a coure en forn de altre, lo que no és estat ni és sol dit Florensa, com altres de dita vila agen fet en ses pròpies cases forn y ab aquells coguen lo pa per son ús propi an menester y en altres vehyneals se acostume de fer que a més dels forns comuns los particulars ne fassen y en ses pròpies cases tinguen, no obstant lo al·legat per dit Nuet, com no consta del privilegi al·legat, com tal constar no pot y, dat constàs, lo que expressament se denegue, dit y pretès privilegi se aurie de entendre en la matexa spècie, lo que en lo cas proposat no té lloch, y axí, per dita rahó, com altrament no té lloch lo protestat per dit Nuet, dissentint ab aquell dit Florensa, ans bé, re protesta contra dit Jaume Nuet de tots los danys, misions, interessos y despeses y tot legítim accessori, requerens notarium, etc.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 90, Jeroni Porta, *Manual*, 1619-1621, paper solter.

Document 8

1594, febrer, 10. Conesa

Gaspar Ferrer, mercader, de Montblanc, com a arrendador, junt amb altres persones, del delme que l'arquebisbe de Tarragona rep del terme de Conesa, signa àpoca a Joan Esbert, Onofre Segarra i Pere Fabregat, jurats l'any 1593 de Conesa, de diverses quantitats de cereals i safrà, que són una part del delme de l'any 1593.

Die X februarii 1594 in villa Conesie.

Apocha facta et firmata per honorabilem Gasparem Ferrer, mercatorem, ville Montis Albi, ut arrendator[em], una cum aliis, decimi quod dominus archiepiscopus Tarrachone recipit et recipere consuevit in termino dicte ville Conesie, honorabilibus Ioannis Sbert, Onophrio Segarra et Petro Fabregat, iuratis in anno 1593 proxime lapso, de XXVII corteres [de] forment, VIII corteres [y] mitja [y] un cortà y mig [de] mestall speltós, II corteres [y] VII punyeres y mitja [de] ordi y civada, VIII onzes [de] safrà. Et sunt ratione de certa part del delme del any 1593, lo qual los predits, com a jurats, aplegaren. Et ideo, renuntiando, etc.

Testes honorabiles Iacobus Joan, minor, et Petrus Joan, mercatores, Cervarie.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 82, Jeroni Porta, *Manual*, 1593-1594, f. 24.

Document 9

1594, febrer, 11. Conesa

Joan Esbert, com a lloctinent del batlle de les monges de Vallbona, signa àpoca a Onofre Segarra i Pere Fabregat, jurats l'any 1593 de Conesa, de diverses quantitats de cereals i safrà, que són una part del delme que les susdites monges reben del terme de Conesa.

Die XI februarii 1594 Conesie.

Similis apocha fuit firmata per Ioannem Sbert, com a tenint lloch del balle de les monjes de Vallbona, als dits Segarra y Fabregat, jurats en dit any 1593, de XIII corteres [y] mitja [de] forment, I cortera [y] III punyeres y mitja [de] ordi y civada, IIII corteres [y] III punyeres y mitja [de] mestall speltós y IIII onzes [de] saffra. Y són per rahó de certa part del delme que dites monjes reben en dit terme. Et ideo, renunciando, etc.

Testes predicti.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 82, Jeroni Porta, *Manual*, 1593-1594, f. 24 v.

Document 10

1594, febrer, 12. Conesa

Miquel Segarra, pagès, de Conesa, fill del difunt Joan Segarra i de Joana, esposa seva, firma àpoca a Jaume Segarra, germà seu i hereu universal de llur pare, de 120 lliures i dos trossos de terra a la partida de les Bardines del terme de Conesa.

Die XII februarii 1594.

Michael Segarra, agricola, ville Conesa, filius Ioannis Segarra, quondam, et Ioanne illius uxoris, gratis, etc., firmavit apocham honorabili Iacobo Segarra, fratris sui, uti heredis universalis dicti quondam Ioannis Segarra, patris sui, prout de herentia constat in capitulis matrimonialibus factis inter dictum Iacobum Segarra et Margaritam, eius uxorem, penes discretum Michaellem Ortells, quondam notarium publicum ville Sancte Columbe de Queralto, die et anno in eis contentis, de centum et viginti libris monete Barchinone in pecunia numerabili et totum terre trocium terre campe tinentie duorum iornalium, pacum plus vel minus, in termino de Conesa, in partita dicta de Bardines, prout terminatur ab oriente cum trocio d'en Pere Vidal, ab occidente

cum trocio Iacobi Nuet, de la plassa, a meridie cum trocio dicti Petri Vidal et a circio cum trocio Bernardi Florensa. Item totum illud alium terre trocium in dicto termino de Conesa scitum tinentie sex iornalium terre, pacum plus vel minus, in dicta partita de Bardines, et terminatur ab oriente cum trocio dicti Iacobi Segarra, ab occidente cum trocio Hieronimi Fabregat et meridie cum dicto Fabregat et a circio cum dicto Iacobo Segarra, franchos et quitios, ab omni onere, census sed cum iure dominio, et sunt ratione legitime paterne et materne. Verum quia ante huius modi apocham fuit actum et conventum quatenus predicta faceret diffinitionem de omnibus iuribus sibi pertinentibus in hereditate et bonis tam paternis quam maternis, avii, bisavii et aliorum predecessorum suorum scitis cum presenti diffinit, cum clausulis et renuntiationibus ad omnimodam tuitionem dicti Iacobi Segarra ad cognitionem notarii presentis instrumenti, salvo dicto Michaeli Segarra iure, vinculi et sucessionem ab intestato.

Testes Augustinus Savit et Marchus Janer et Petrus Ginovés.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 82, Jeroni Porta, *Manual*, 1593-1594, f. 25.

Document 11

1645, novembre, 9. Conesa

Els habitants de Conesa venen a carta de gràcia a Andreu Torres, botiguer de roba, de Cervera, un censal o renda anual de 300 sous pel preu de 300 lliures.

Die VIII mensis novembris M DC XXXXV in villa de Conesa, archiepiscopatus Tarragonae.

Nos Franciscus Joan, baiulus villae Conesae, archiepiscopatus Tarragonae, pro admodum illustrissimo et reverendissimo domino frater don Petro Salla, Dei gratia abbatem monasterii et conventus Beatae Mariae Sanctarum Crucum, ordinis cistercensis, Barchinonae seu Tarrachonae diocesis, Hieronymus Rocha, locumtenens baiuli dictae villae, Petrus Fabregat, Gaspar Bonet et Iosephus Florensa, iurati anno presenti et currenti dictae villae, Franciscus Vidal, Iacobus Uluya, Andreas Joan, Iosephus Martí, de la plaça, Ioannes Martí, Bernardus Soler, Iacobus Soler, Michael Soler, Iosephus Martí, de mig carrer, Alodius Martí, Petrus Ioannes Ferrer, Iosephus Ramon, Marchus Rossell, Onofrius Papiol, Franciscus Florensa, Iacobus Pejoan, Iacobus Monserrat, Iacobus Vilar, Anthonius Mas, Iacobus Nuet, Raymundus Soler, Petrus Ioannes Martí, Phelippus Verdeguer, Franciscus Sbert, Paschatius Pejoan, Iacobus Savit, Ioannes de Joan, Ioannes Vidal, Iacobus Martí, Michael Savit, Salvator Cases, Ioannes Cases, Gaspar

Florensa, Iacobus Cases, Anthonius Vilar, Anthonius Almenara, Iosephus Savit, Hieronymus Martí, Petrus Balle, Ioannes Fabregat, Iacobus Roet, [*espai en blanc*] Folch, Iacobus Rosich, Damianus Messeguer, Paschatius Bonet, Mathias Vilar, Michael Almenara, Iosephus Florensa, Isiderus Perelada, Mathias Segarra, Iacobus Ioannes Cases, Michael Barnich et Petrus Florensa, omnes inchole et habitatores dicte ville de Conesa, convocati et congregati de mandato dicti subbaiuli dicte ville ad instantiam et ordinationem dictorum iuratorum in domo concilii dicte ville ubi pro similibus et aliis negotiis solitum est convocari et congregari, agentes tamen hec de et cum auctoritate et decreto dicti domini abbatis inferius auctorizantis et decretantis, prout de dictis auctoratizatione et decreto constat quibusdam litteris decreti et auctorizationis manu dicti domini abbatis signatis et sigillo ordinario eiusdem monitis, quarum data fuit in castro dicte ville Conesie die vigesima quinta mensis septembris proxime preteriti, quarum quidem auctorizationis et decreti litterarum thenor talis est et sub his sequentibus verbis:

«Nós don fra Pere Salla, abat del real monestir de Santes Creus, del sagrat orde de cistells, capellà major de sa magestat christianíssima, etc., per quant los jurats y pròmens de nostra vila de Conesa nos an suplicat que per a subvenir a las obligaciones de dita universitat y pagar pentions de censals y per a acodir a altres mals de vila los concedíssem licència y decret per a amprar tres-centes lliuras, vista dita petició, avem acordat concedir-los, com ab las presents los concedim, decret [per a poder amprar dites tres-centes lliuras] per esta vegada tant solament. En fe del qual manam fer las presents firmades de nostra mà, sellades de nostre sello y referendadas per nostre secretari. Dates en nostre castell y vila de Conesa a XXV de setembre de M DC XXXXV. Lo abad de Santes Creus. De manament de sa senyoria, fra Guillem Montserrat, secretari».⁴

Ideo, gratis, etc., instrumento tamen gratie redimendi mediante, per nos et nostros ac per dictam universitatem et eius singulares, presentes, etc., vendimus, etc., vobis honorabili Andreae Torres, botiguerio pannorum, villae Cervariae, celsonensis diocesis, presenti, etc., et vestris, etc., tercentum solidos barchinonenses censuales, rendales et perpetuales sive de censuali mortuo vulgariter nuncupatos, dandos, etc., pro prima solutione a die presenti quo hoc presens publicum conficitur instrumentum ad unum annum primo venturum et sich deinde, etc. Hanc autem, etc., sicut melius, etc. Pretium est tercentum librae monetae Barchinonae, habitae cum poliça nobis per vos dictum emptorem facta, [directa] honorabili administratori banchi civitatis Barchinonae. Et ideo, renunciando, etc. Fiat large, cum clausula revocandi de decem in decem annos, sub pena trecentarum librarum, absque aliqua requisitione, etc. Convenientes nos dicti venditores vobis dicto emptori, etc., quod predictum censuale

4. El document original es troba adjunt.

mortuum quod vobis vendimus, etc., seu eius annuas pensiones, etc., ut est dictum nos et nostri et dicta universitas dabimus et aportabimus vobis et vestris, etc., intus domum vestram dum modo sit intus presentem Cathalonie principatum, sine dilatione, etc., ad salario procuratoris intus vel extra dictam villam Cervariae X solidorum barchinonensium. Pretium vero dicti censualis est tercentum libre monete Barchinone, ad forum numerum seu ratione viginti mille solidorum pretii pro mille solidorum annue perntionis. Fiat cum omnibus clausulis, renuntiationibus et obligationibus, large, scriptura tertii in libris tertiorum curiarum magnificorum vicariorum Barchinonae, Cervariae et aliorum, iuxta novarum constitutionum obligationem proinde personas nostras et cuiuslibet nostrum in solidum et dicte universitatis. Fiat cum constitutione procuratoris de omnibus notariis et scribis iuratis dictarum curiarum, etc. Et ut predicta, etc., iuramus, etc. Hec igitur, etc., firmiter, etc.

Testes firme nostrum Hieronymi Rocha, subbaiuli, Petri Fabregat, Gaspari Bonet, Iosephi Florensa, iuratorum, Francisci Vidal, Iacobi Uluja, Andreae Joan, Iosephi Martí, de la plaça, Ioannis Martí, Bernardi Soler, Iacobi Soler, Mathei Rossell, Onofrii Papiol, Iacobi Pejoan, Francisci Florensa, Iacobi Vilar, Anthoni Mas, Raymundi Soler, Petri Ioannis Martí, Mathiae Martí, Paschaucii Pejoan, Ioannis de Joan, Ioannis Vidal, Iacobi Martí, Ioannis Cases, Iacobi Cases, Anthonii Vilar, Anthonii Almenara, Iacobi Rosich et Michaelis Almenara, qui firmarunt dicta die in dicta villa Conesie, sunt Laurentius Soler, agricola, loci de Comabella, argipestratus agerensis, nullius diocesis, et Ioannes Servalls, agricola, loci de Pujalt, urgellensis diocesis.

Testes firme [*espai en blanc*].

Item alio instrumento dicti venditores firmarunt apocham dicto emptori de dictis tercentis libris monete Barchinone, receptis in bona pecunia numerata vigore cuiusdam police per dictum dominum emptorem facte, directam [*sic*] honorabili administratori banchi civitatis Barchinone. Et ideo, renuntiando, etc.

Testes predicti.

Item alio instrumento dictus dominus emptor firmavit instrumentum gratiae redimendi dictis venditoribus de dicto censuali quod dictis tercentum libris, quandocunque, etc.

Testes predicti.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 84, Pere Campardó, *Manual*, 1644-1645, f. 176 v.

Document 12

1645, novembre, 9. Conesa

Pasqual Pejoan, pagès, de Conesa, reconeix deure a Andreu Torres, botiguer de roba, de Cervera, 7 lliures.

Die VIII mensis novembris M DC XXXXV in villa Conesie, archiepiscopatus Tarrachone.

Pascatius Pejoan, agricola, ville de Conesa, archiepiscopatus Tarrachone, gratis, etc., confessus fuit se debere honorabili Andreae Torres, botiguerio pannorum, ville Cervariae, celsonensis diocesis, presenti, et suis, septem libras monete Barchinone, et sunt ad complementum omnium compotum inter eos tentos usque ad presentem diem, quam quantitatem solvere promisit hinc ad diem sive festum Sanctae Mariae mensis augusti proxime venturum, sine dilatione, etc., cum salario procuratoris intus et extra villam Cervarie X solidorum, etc.

Fiat cum omnibus clausulis, renuntiationibus et obligationibus necessariis et scriptura tertii in curia vicarie Cervarie vel alterius, obligatione persone et bonorum et iuramento, etc.

Testes sunt Iacobus Porta, boterius, ville de Binvodí, Barchinone habitator, et Iacobus Nuet, agricola, dicte ville Conesiae.

Font:

AHCC, Fons Notarial, Cervera, 84, Pere Campardó, *Manual*, 1644-1645, f. 179 v.